

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 21.09.2018
Vår ref.: 201502028-132/201102476-162
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jon Krogvold/Anette Ødegård
22 95 90 81/ 22 95 92 69

Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Oversendelse av klager til OED

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt 17 klager på vedtak av 30.09.13 for Dalsbotnfjellet vindkraftverket og ti klager på konsesjonsvedtaket av 09.05.2018 for en ny 19 km lang 132 kV kraftledning fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon. NVE har i saken om ny 132 kV kraftledning mottatt en klage som vi har avvist. Avvisningsvedtaket er påklaget. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagene som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtakene. Sakene sendes herved til Olje- og energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

1. Bakgrunn

NVE ga den 30.9.2013 Zephyr AS konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive Dalsbotnfjellet vindkraftverk. Samtidig meddelte NVE konsesjon til Brosviksåta vindkraftverk, og en 20,5 km lang kraftledning fra Dalsbotnfjellet, via Brosviksåta til Frøyset transformatorstasjon. Brosviksåta vindkraftverk ble den 25.03.2014 avsluttet av tiltakshaver. Begge prosjekter er påklaget, og flere av de innkommende klagene retter seg mot begge konsesjonsvedtakene. Siden Brosviksåta vindkraftverk er trukket har NVE kun vurdert de klagene som omhandler Dalsbotnfjellet vindkraftverk. På bakgrunn av at Brosviksåta vindkraftverk ikke ville bli realisert, vurderte Zephyr nye ledningsalternativer direkte fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon. NVE ventet derfor med klagebehandlingen av vindkraftverket til endelig nettløsningen var avklart.

Den 09.05.2018 fikk Zephyr konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til en ny 132 kV kraftledning fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon, samtidig bortfalte NVE tidligere konsesjonsgitt ledningstrasé fra Dalsbotnfjellet, via Brosviksåta til Frøyset.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagene som er blitt fremsatt i de to sakene. For øvrig vises det til «Bakgrunn for vedtak» av 30.09.2013, ref. NVE 201102476-118 og 09.05.2018, ref. NVE 201502028-114, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

2. Klager

NVE har mottatt 17 klager på vedtaket om Dalsbotnfjellet vindkraftverk, og ti klager på vedtaket om ny 132 kV kraftledning fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon. En oversikt over de som har klaget, en sammenfatning av klagen og Zephyrs kommentarer til disse ligger i vedlegg 1, 2 og 3.

2.1. Dalsbotnfjellet vindkraftverk

NVE har mottatt 17 klager på vedtakene innen klagefristen. Alle klager tilfredsstillende vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. To av klagen gjelder kun 132 kV-ledningen fra Brosviksåta vindkraftverk. Denne ble bortfalt i konsesjon for ny nettilknytning av 09.05.2018. NVE finner derfor ikke at disse klagen er relevante for den videre behandlingen, og vil ikke ta med disse i klageoversendelsen. NVE har mottatt innspill fra Sogn og Fjordane turlag (SOF) etter befaringen, og dette er vurdert under kapittel 3.2.

Oppsummering av klager

De sentrale klagetemaene dreier seg om visuelle virkninger, virkninger for friluftsliv, INON og fugl. Enkelte mener et synlig vindkraftverk ved innseilingen til Sognefjorden vil påvirke turismen ved at landskapet kan miste sin verdi. Dalsbotnfjellet fremheves som et lokalt verdifullt turområde hvor det blant annet er etablert et rødmerket turstinnett. Flere mener at tiltaket vil gi store virkninger for det lokale nær-turområdet. Videre påpekes det at vindkraftverket vil redusere et INON-område som strekker seg fra fjord til fjell, og at dette vil gi store virkninger for friluftsliv. Planområdet hevdes også å være verdifullt for fugl, og at utredningen for naturmangfold er mangelfull.

2.2. 132 kV Dalsbotnfjellet vindkraftverk–Frøyset transformatorstasjon

NVE mottok totalt ti klager på vedtakene om ny 132 kV kraftledning innen klagefristen, hvorav ni tilfredsstillende vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt disse klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. En av klagen vurderer NVE til ikke å ha rettslig klageinteresse, og denne klagen er avvist i vedtak av 15.06.2018. Avvisningsvedtaket er påklaget. NVE har mottatt innspill fra Sogn og Fjordane turlag og Masfjorden kommune etter befaringen. Disse er vurdert under kapittel 3.2.

Oppsummering av klager

Masfjorden kommune, tur- og idrettslag samt grunneiere kommenterer viktigheten av Myrdalen med produktive skog, friluftsliv og at området oppleves som uberørt. Masfjorden kommune mener traséalternativ 3 totalt sett gir minst virkninger. Norsk ornitologisk forening, avdeling Sogn og Fjordane, skriver at de har mottatt opplysninger om at et kongeørnpar trolig hekker mindre enn 750 meter fra traseen.

Totalt har 17 klager ved Austgulfjorden/Oppdalsøyra gått sammen i en felles klage. Det klages på NVEs vurderinger av den nye traseen i forhold til eksisterende tillatelser av 2013 med en kraftledning fra Dalsbotnfjellet, via Brosviksåta og videre til Frøyset. De mener videre at det er svakheter i NVEs begrunnelse for vedtaket, da det foreligger ønske om utbygging av Brosviksåta vindkraftverk. Av de fremlagte traseene som er vurdert i bakgrunnsnotat av 09.05.2018 mener klagerne at det konsesjonsgitte alternativet er det beste.

3. NVEs behandling

3.1. Befaring

NVE befarte planområdet til Dalsbotnfjellet vindkraftverk og deler av den konsesjonsgitte ledningstraseen 21.08.2018. Flere av de mottatte klagen til vindkraftverket påpekte manglende befaring av planområdet. I tillegg har det gått mange år siden vindkraftverket ble meddelt konsesjon. NVE så på bakgrunn av dette et behov for befaring, og inviterte de som hadde klagd på vedtakene i de to sakene til å delta.

Befaringen startet ved fv. 57 nær Bjørndalen, og gikk langs deler av den omsøkte veitraseen opp til planområdet. Turen gikk så til Storeggene sentralt i planområdet, før vi gikk ned dalen ved Litlebotnen. Deretter stoppet vi ved Sandalsneset. Her møtte flere berørte grunneiere. Videre ble ledningstraseen fra Kjellbu til Sleire befart til fots.

Det var godt oppmøte på befaringen, hvor representanter fra Gulen og Masfjorden kommuner, interesseorganisasjoner, turlag og grunneiere deltok.

Med det åpne landskapet og de karakteristiske fjellformasjonene erfarte NVE at Dalsbotnfjellet er et område godt egnet til friluftsliv og rekreasjon. Langs den rødmerkede stien passerte vi to punkter med loggbøker for besøkende, begge med tydelige spor etter gammel seterdrift. Dalsbotnfjellet er et åpent fjellplatå bestående av bart fjell og spredt myr, og toppene gir god utsikt mot alle himmelretninger.

Figur 1: Bilde av område for planlagt adkomstvei. Foto: Jon Krogvold, 21.08.2018.

Figur 2: Bilde fra Storeggene (675 moh.) med utsikt mot nordvest. Gulen hovedsender på Brosviksåta vises til venstre i bildet. Foto: Jon Krogvold, 21.08.2018.

Figur 3: Bilde av rødmerking i planområde. Foto: Jon Krogvold, 21.08.2018.

Underveis mottok vi innspill fra tiltakshaver, grunneiere/lokale og turlag. Ved Litlebotnen, vest for planområdet, ligger en hytte relativt nær planområdet. Hytta er åpen for alle som turmål og overnattingssted. Under befaringen ble det hevdet av fremmøtte at hytta vil bli vesentlig påvirket av et vindkraftverk på Dalsbotnfjellet.

Tiltakshaver påpekte at prosjektet ikke er detaljprosjektert, og at det kan finnes avbøtende tiltak, eksempelvis ved at enkelte turbiner trekkes lenger inn i planområdet. Dette kan gi bedre produksjon ved redusert turbulens og redusere visuelle virkninger fra omkringliggende dalstrøk.

Figur 4: Bilde av hytte v/Litlebotnen. Én turbin er planlagt plassert på Storeggene, toppen til venstre i bildet. Tre turbiner er planlagt plassert i området bak fotografen. Foto: Jon Krogvold, 21.08.2018.

NVE mottok innspill om at det er gjort observasjon av fjæreplytt og svartand i planområdet, hvorav sistnevnte er kategorisert som nær truet (NT) i artsdatabanken.

NVE mottok tilbakemelding fra Masfjorden kommune etter befaringen. I brev av 29.08.2018 ber kommunen NVE oppheve vedtaket av 09.05.2018 om ny 132 kV kraftledning direkte fra Dalsbotnfjellet. NVE bør vurdere traseen på nytt, og kommunen understreker at det ikke bør gis tillatelse til en kraftledningstrasé før en er sikker på hva som skjer med Brosviksåta vindkraftverk.

Mange av de fremmøtte på befaringen gjorde det klart at de ikke ønsket en realisering av verken vindkraftverket eller kraftledningen, og at prosjektet har medført stor belastning på lokalsamfunnet.

Konklusjon befarings

NVE mener befaringen bidro til å danne et godt grunnlag for å vurdere klagen av vindkraftverket og kraftledningen.

3.2. NVEs vurdering av innkomne klager

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre våre vedtak dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

I det følgende vil NVE kommentere nye forhold som er anført i klagen. De anførte klagegrunnene vil bli vurdert tematisk. For øvrig viser NVE til «Bakgrunn for vedtak» av 30.09.2013 og 09.05.2018. NVE vil trekke inn Zephyrs kommentarer til klagen der vi vurderer dette som relevant.

Dalsbotnfjellet vindkraftverk

Visuelle virkninger

Flere av klagerne skriver om visuelle virkninger for Sognefjorden og påvirkning på turisme i området. Flere fremhever også de visuelle virkningene fra boliger og hytter omkring vindkraftverket, og visuelle virkninger fra turområder. NVE kan ikke slutte seg til fremlagte synspunkt vedrørende visuelle virkninger og konsekvenser for reiseliv i Sognefjorden. NVE viser for øvrig til vurderingene av visuelle virkninger i «Bakgrunn for vedtak». Med unntak av hytta ved Litlebotnen, kan NVE ikke se at det er fremlagt ny informasjon som tilsier endring av NVEs tidligere vedtak. Hytta ved Litlebotnen er nærmere vurdert under avsnittet om støy.

Friluftsliv

Flere av klagerne fremhever vindkraftverkets virkninger på et lokalt friluftsområde med INON-klassifisering. Disse klagenene mener det er feil at det finnes alternative områder for å utøve nærfriluftsliv, jf. NVEs vurdering i «Bakgrunn for vedtak» av 30.9.2013. NVE konstaterer at det finnes tilsvarende friluftsområder, men at det er stor avstand til disse. Dette vil bety at Dalsbotnfjellet kan miste sin verdi som et nær-turområde med urørt preg. Områdets attraktivitet for tradisjonelt friluftsliv vil etter NVEs vurdering reduseres, men muligheten bortfaller ikke. NVE slutter seg til Zephyrs vurderinger i kommentarene til klagen om at mange områder med vindkraftverk får økt bruk etter utbygging, og at også dette kan gi verdi for de som ønsker å bruke områdene til rekreasjonsformål. NVE registrer at det er uenighet knyttet til NVEs vurdering og vektlegging av virkninger for friluftsliv og ferdsel. Etter NVEs vurdering er temaet forøvrig tilstrekkelig vurdert i «Bakgrunn for vedtak» av 30.09.2013.

Kunnskapsgrunnlaget om fugl

Flere klagerer mener kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold ikke er tilstrekkelig, primært vedrørende virkninger for fugl. Dette begrunnes med påstand om begrenset feltarbeid i planområdet. Sogn og Fjordane turlag skriver i innspill av 07.09.2018 at de fremdeles mener fugl er dårlig vurdert i konsekvensutredningen. Fra utredningsprogrammet for Dalsbotnfjellet vindkraftverk fremgår det, under kartlegging av virkninger for fugl, at «*der eksisterende dokumentasjon av fugl er mangelfull skal det gjennomføres feltbefaring*». Av fagrapporten for naturmangfold fremgår det at kunnskapsgrunnlaget blant annet er basert på feltarbeid gjennomført 12-14. juli 2011. Kravet til feltbefaring satt for Dalsbotnfjellet er relativt likt det som settes i nyere utredningsprogram. I nyere utredningsprogram står det imidlertid også følgende:

«Behovet for feltdøgn skal vurderes ut fra planområdets størrelse og potensialet for funn av naturtyper og rødlistede arter i området, herunder fugl».

NVE konstaterer at feltarbeidet i konsekvensutredningen er i henhold til utredningsprogrammet, og at behov for antall dager feltarbeid er vurdert av utreder. NVE slutter seg til utreders vurdering av at eksisterende kunnskap om fugl og antall dager satt av til feltbefaring, er tilstrekkelig til at det kan fattes vedtak i saken.

Virkninger for fugl

Under befaringen, og ved tilbakemeldingen fra Sogn og Fjordane turlag 07.09.2018, ble NVE gjort oppmerksom på at det er observert svartand og fjæreplytt ved vann i planområdet. Svartand er en nær truet art (NT) som kan påvirkes av vindkraft, dersom tiltak og anleggsarbeid lokaliseres nær hekkeområder slik at fuglene forstyrres under hekking. Svartand er ikke spesielt kollisjonsutsatt med tanke på vindturbiner, men kan være utsatt for kollisjon med nettanlegg. NVE konstaterer i denne sammenheng at det skal bygges jordkabler fra turbinene til transformatorstasjonen. Fjæreplytt er en

livskraftig art (LC). Denne vurderes ikke nærmere. Etter NVEs vurdering vil ikke områdene rundt vannene i planområdet bli vesentlig berørt av vindturbiner eller oppstillingsplasser. Videre mener vi at svartandas hekkeområder rundt disse vannene vil bli ivaretatt ved at veiene legges i god avstand fra de aktuelle vannene. Hensynet til naturmangfold som følger av anleggsarbeidet, herunder svartand, skal ivaretas i detaljplan/miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) for tiltaket. NVE mener at dette er tilstrekkelig til at eventuelle virkninger for svartand ivaretas. For øvrig vises det til virkninger for fugl i «Bakgrunn for vedtak» av 30.09.2013.

Støy

Under befaringen ble det påpekt at en hytte ved Litlebotnen ligger nær planområdet. NVE har målt avstanden fra denne hytta til de tre nærmeste turbinene, lokalisert vest for Råsetjørna til å være om lag 500 meter. Turbinene her vil sannsynligvis bli godt synlige fra hytta. I støyvurderingen vedlagt konsekvensutredningen ligger denne hytta i et område som kan få støy over retningslinjens grenseverdi på Lden 45 dBA. Dette er vurdert i «Bakgrunn for vedtak» av 30.09.2013. NVE konstaterer i denne sammenheng at støyvilkåret som er satt i denne konsesjonen lyder som følger:

«Vindkraftverket skal bygges og drives slik at støynivået ved nærliggende boliger ikke overstiger gjeldende anbefalte grenseverdier på Lden 45 dBA».

Støyberegningen som er utført er en «worst case»-støyberegning. Støyvirkninger for hytta kan påvirkes vesentlig av dominerende vindforhold i området. NVE viser i denne sammenheng til Miljødirektoratets veiledning for beregning av støy fra vindturbiner M128. Ved en eventuell endelig konsesjon skal tiltakshaver fremlegge en detaljplan/MTA-plan for tiltaket. Dette medfører normalt oppdaterte støyberegninger, med både «worst case»-beregninger og supplerende vindavhengige beregninger.

Saksbehandlingsfeil

Bygdemøtet for Austgulfjorden hevder i klagen at de ikke har blitt informert om vedtaket fra NVE og klagefristen på vedtaket. De skriver også at en del berørte grunneiere ikke har blitt informert før konsesjon ble søkt. De stiller derfor spørsmål til saksbehandlingen. Vedrørende manglende informasjon til grunneiere, sier Zephyr i e-post av 04.09.2018 at alle berørte grunneiere tilknyttet Dalsbotnfjellet vindkraftverk er informert. Zephyr lurer derfor på om Bygdemøtet for Austgulfjordens uttalelse kan ha vært rettet mot Brosviksåta og SAE vind. Når det gjelder informasjon om vedtaket, konstaterer NVE at Bygdemøtet for Austgulfjorden, ved en feiltagelse, ikke ble tilsendt NVEs vedtak. Klagen ble imidlertid oversendt til NVE innen klagefristen og klagen er tatt til behandling.

Norkring og Gulen hovedsender

Norkring påklaget NVEs vedtak som følge av virkninger for Gulen hovedsender. Zephyr opplyser at de har vært i dialog med Norkring etter at klagen ble fremlagt. Videre skriver Zephyr at de vil samarbeide med Norkring i detaljprosjektering av tiltaket, slik at endelig utbyggingsløsning ikke vil medføre vesentlige virkninger for Gulen hovedsender på Brosviksåta. Eventuelle avbøtende tiltak vil bli gjennomført og bekostet av Zephyr.

Lokaldemokrati

Flere av klagerne har påpekt at Gulen- og Masfjorden kommuner er imot at det gis konsesjon til Dalsbotnfjellet vindkraftverk. Vindkraftverket er lokalisert i Gulen kommune. Nettilknytningen går gjennom Masfjorden kommune. Gulen kommune mener NVE har overkjørt lokaldemokratiets avgjørelse i saken. De argumenterer for at tiltaket vil medføre tap av et verdifullt friluftsområde, at reiseliv vil bli påvirket negativt og at stølsområdene i planområdet vil få redusert verdi. Under

befaringen informerte ordfører i Gulen kommune at de opprettholder sitt vedtak mot at det meddeles konsesjon til Dalsbotnfjellet vindkraftverk. NVE viser til «Bakgrunn for vedtak» av 30.9.2013.

Nedbør og avrenning til drikkevann

Sogn og Fjordane turlag skriver i tilbakemelding av 07.09.2018 etter befaringen at konsekvensen av veiutbygging i et nedbørsrikt område, bør vurderes. Videre skriver de at store mengder nedbør vil erodere veien, skape grøfter og stikkrenner som lettere vil føre med sedimenter til drikkevannskilder. NVE konstaterer at utforming, plassering og virkninger av veier vil bli redegjort for i detalj/MTA-plan. Vi viser for øvrig til NVEs vurderinger for drikkevann i «Bakgrunn for vedtak».

Mikroklima fra vindturbiner

Sogn og Fjordane turlag hevder i klagen og tilbakemeldingen av 07.09.2018 at vindkraft vil skape et mikroklima med høyere temperaturer enn normalt på le-siden av vindparken. Sogn og Fjordane turlag hevder dette burde vært konsekvensutredet. NVE ser ikke grunnlag for å vektlegge mulige virkninger for mikroklima i vurderingen av klagen.

Konklusjon Dalsbotnfjellet vindkraftverk

NVE kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 30.09.2013. Videre mener vi at virkninger av prosjektet kan avbøtes gjennom tilpasninger i detaljprosjekteringen.

132 kV ledning Dalsbotnfjellet vindkraftverk–Frøyset transformatorstasjon

Friluftsliv og visuelle virkninger

Flere klager opprettholder sine høringsinnspill, og klager dermed på tiltakets påvirkning av friluftsinnteresser og bruk av Myrdalen som friluftslivsområdet. Sogn og Fjordane turlag skriver i klagen at tidligere innspill opprettholdes, og vektlegger at turområdet er svært verdifullt lokalt. Ledningen skal i hovedsak gå langs dalen, i overkant av skogen, og det vil være et skogbelte mellom eksisterende skogsbilvei og ledningstraseen. NVE mener dette temaet er tilstrekkelig beskrevet, og vurdert i bakgrunnsnotatet av 9.5.2018.

I utredningene er det lagt til grunn at skogsbilveien som går gjennom Myrdalen gjør at området ikke lenger er definert som uberørt. Dette er mange av klagerne uenig i. De mener at veien ikke kan defineres som et teknisk inngrep på samme måte som en kraftledning. Zephyr skriver i kommentarene til klagen at veien per definisjon er et tyngre teknisk inngrep.

NVE er enig med klagerne i at veien mange steder ikke fremstår som et synlig teknisk inngrep. Veien er delvis grodd til med gress, se bilde i figur 5 nedenfor. Samtidig er veien stedvis tydelig, blant annet med flere dreneringsrør synlige i dagen. Etter NVEs vurdering er imidlertid ikke veiens kvalitet av betydning for vedtaket om nettilknytning gjennom Myrdalen.

Figur 5: Bildet av traktorveien gjennom Myrdalen. Foto: Anette Ødegård, 21.08.2018.

Grunneiere Tove Kristin og Vidar Sleire Tistel skriver at kraftledningen vil gå rett bak deres seter i Myrdalen, og kraftledningen med ryddegate vil endre opplevelsesverdien fra setra, og den økonomiske verdien av setra. I tillegg mener de at det vil være fare for ras av steiner ned til setra. Ledningen er planlagt ca. 130 meter i horisontal avstand fra setra. Fra setra opp til skogsveien er det ca. 45 meter, og fra veien opp til ledningstraseen ca. 85 meter. Høydeforskjellen er ca. 70 meter. NVE mener ledningen ikke vil være synlig fra setra. NVE mener tiltaket ikke vil føre til økt rasfare ned til setra. Vegetasjon vil stå igjen, i tillegg går skogsbilveien mellom setra og ledningstraseen.

NVE har mottatt klage på tiltakets virkninger for produktive arealer i Myrdalen og Bastelielva, samt den samlede virkning i bygda Sleire, som også vil bli berørt av den nye 420 kV-ledningen Mongstad–Modalen. Kraftledningen fra vindkraftverket vil ikke være synlig fra bygda Sleire. De vil bli berørt ved at ledningen er planlagt i områder som brukes til friluftsliv og rekreasjon. Dette er kommentert ovenfor, og i bakgrunnsnotat. NVE mener temaene samlet belastning og tiltakets påvirkning på områder med produktiv skog, er tilstrekkelig vurdert i bakgrunnsnotatet av 9.5.2018.

Advokatfirmaet Harris har på vegne av flere klagere hevdet at NVEs vurdering vedrørende visuelle virkninger for Alvedalen og områdene rundt Alvedalsløene, er mangelfulle. Dette begrunnes med at NVE ikke har vurdert virkninger av merking av luftstrekk. Zephyr skriver at i henhold til gjeldende bestemmelser er ikke spennet mellom Varden og Bufjellet merkepliktig, NVE legger dette til grunn. Dersom det viser seg at ledningsspennet skulle være merkepliktig, mener NVE at konsekvensene ved merking ikke medføre konsekvenser som gjør at vi omgjøre vårt vedtak. NVE har befart området, og vurdert området i bakgrunnsnotatet, og mener det ikke har kommet frem nye momenter som gjør at vi vil endre vårt vedtak på dette punktet.

Fugl

Norsk ornitologisk forening (NOF), avdeling Sogn og Fjordane, skriver i klagen at kraftledningen gjennom Myrdalen vil påvirke to kongeørnterritorium, og medføre en generell kollisjonsfare for fugl. NOF skriver at de har mottatt opplysninger fra Magne Sleire om at et kongeørnpar trolig hekker i et berg ca. 750 meter fra ledningstraseen. NVE har bedt NOF om ytterligere informasjon om dette. Vi har foreløpig ikke mottatt svar fra NOF. Kongeørn er ikke rødlistet, og vi vurderer ikke den fremlagte informasjonen om kongeørn som grunnlag for å endre vårt vedtak. Vedrørende fuglemerking over dalføret Alvedalen og Myrdalen har ikke NOF kommentert hvilke arter som er spesielt sårbare her.

Alternativ trasevalg for kraftledning

NVE mottok brev fra Masfjorden kommune etter befaringen. De mener at det ikke bør gis tillatelse til en kraftledningstrasé før en er sikker på hva som skjer med Brosviksåta vindkraftverk. Kommunen ber om at NVE opphever vedtaket.

Advokatfirmaet Harris skriver i sin klage at den tidligere konsesjonsgitte traseen fra Brosviksåta ikke er vurdert tilstrekkelig. NVE er ikke enig i klagers påstand, og mener at vi i tilstrekkelig grad har vurdert traseen fra Brosviksåta opp mot traseen direkte fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk. I tillegg viser NVE til vurderingen av traseen i vedtak av 30.09.2013.

4. Sammenfatning og vurdering av klage på avvisningsvedtaket

Anne G. Waage påklaget NVEs vedtak 28.05.2018. NVE avviste klagen den 15.06.2018 på grunn av manglende klagerett. Dette vedtaket er påklaget.

NVE kan ikke se at det er fremkommet forhold i klagen som gjør at avvisningsvedtaket må endres, og oversender klagen for endelig behandling.

I dette avsnittet følger sammenfatning av klagen og NVEs vurdering:

Anne G. Waage klager på avvisningsvedtaket om klagerett i brev av 05.07.2018. Waage mener å ha rettslig klageinteresse. Waage anmoder at avvisningsvedtaket omgjøres, og at klagen av 28.05.2018 tas til behandling.

I klagen av 05.07.2018 viser Waage til at kravet om «rettslig klageinteresse» skal etter forvaltningslovens forarbeider tolkes i sammenheng med kravet om «rettslig interesse» i tvistemålsloven 1915 § 54 og gjeldende tvistelov § 1-3. Waage mener hun har klagerett siden klagen gjelder en aktuell interesse, og at hun har tilstrekkelig tilknytning i saken. Det vil bli utført anleggsarbeider på naboeiendommen. Det vises i den forbindelse til Tore Schei, Tvisteloven – Kommentartutgave, side 37. Waage skriver at utbyggingen på naboeiendommen er i strid med gjeldende lovgivning, herunder kulturminneloven m.m.

Waage skriver at det er grunn til å tro at utbyggingen av kraftledningen vil påvirke utsikten fra hennes eiendom, noe som vil påvirke verdien på eiendommen. Verdien vil i tillegg påvirkes av at nærliggende turområder blir forringet. Som nabo har Waage både økonomiske og ideelle interesser i å ha klagerett i saken. Waage viser til Tore Woxholth, Forvaltningsloven med kommentarer, side 467 hvor koblingen mellom naboforhold og rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven understrekes.

For det andre eier Waages bror naboeiendommen. Waage er derfor en potensiell arving til denne etter arveloven. Potensiell arverett styrker Waages tilknytning til vedtaket, jf. bl.a. Woxholth, side 468 hvor det uttales med henvisning til Eckhoff/Smitt at suksessorer, herunder arvinger «ofte [vil] har rettslig klageinteresse».

På bakgrunn av disse forhold mener Waage å ha tilstrekkelig tilknytning til NVEs vedtak av 09.05.2018 til at kravet i forvaltningslovens § 28 er oppfylt.

Klagen ble sendt Zephyr til uttalelse i e-post av 01.08.2018. Zephyr skriver i e-post av 06.08.2018 at de ikke har noen kommentarer.

4.1. NVEs vurdering av klage på avvsningsvedtaket

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkårene for klagerett i forvaltningsloven § VI. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversendes klagen til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE kommenterer nye forhold som klager anfører og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig vises det til NVEs vedtak av 15.06.2018.

Det er på det rene av Waage ikke er part i saken ettersom hun ikke blir direkte berørt av konsesjonsvedtaket. Spørsmålet er om hun har rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28 første ledd.

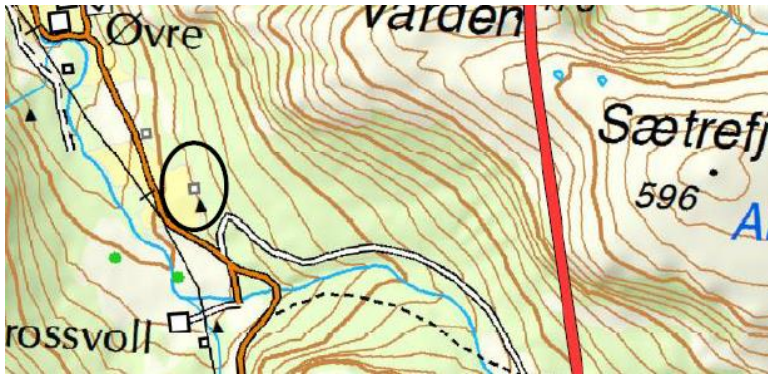
NVE er enig med Waage i at det i vurderingen av om klager har rettslig klageinteresse, må sees hen til tvisteloven § 1-3.

NVE er imidlertid ikke enig i at de uttalelser og eksempler som Waage viser til i juridisk teori betyr at Waage har rettslig klageinteresse i denne saken.

Hvorvidt noen har rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28, er en konkret vurdering av hvilke interesser vedkommende har i saken, hvor sterk interessen er, hvordan interessen påvirkes av vedtaket osv. Det må foreligge kvalifisert tilknytning eller en viss nærhet til vedtaket som påklages. Det vil typisk være grunneiere og rettighetshavere som har rettslig klageinteresse, men også andre kan ha klagerett forutsatt at det foreligger en kvalifisert tilknytning til saken.

I vedtak av 15.06.2018 skriver NVE at Waage ikke har dokumentert at hun har tilstrekkelig tilknytning til vedtaket. Waage er uenig i dette. Slik NVE forstår klagen av 05.07.2018, anfører Waage at hun har tilstrekkelig tilknytning til vedtaket fordi 1) det er grunn til å tro at utbyggingen av kraftledningen vil påvirke utsikten fra eiendommen 2) nærliggende turområder vil bli vesentlig forringet, noe som igjen vil påvirke eiendommens verdi og turområder som klager selv bruker.

Hva gjelder påvirkning av utsikt fra Waages eiendom har Zephyr, etter forespørsel fra NVE, opplyst følgende om Waages fritidseiendom, og avstanden til kraftledningen, se figur 6 og 7. Zephyr opplyser at avstanden vil være ca. 800-900 meter fra fritidseiendommen. Zephyr opplyser at det på grunn av skog, betydelig høydeforskjell, topografi og terrengprofil, ikke er mulig å se kraftledningen fra fritidseiendommen. Det er løvskog i kanten av tomten, og like bak er det et større plantefelt av gran. I tillegg påpeker Zephyr at fritidsboligen og terrassen er vendt mot sør-vest, og det er ikke naturlig utsyn mot traseen. NVE legger til grunn at kraftledningen ikke vil bli synlig fra Waages eiendom.

Figur 6: Waages eiendom er ringet rundt, kraftledningen vises med rød strek.

Figur 7: Waages eiendom er ringet med gul ring, kraftledningen vises med rød strek.

Når det gjelder forringelsen av turområder som klager selv bruker, gir en klage knyttet til allmenne interesser normalt sett ikke rettslig klageinteresse. NVE mener det ikke kommet frem noe i klagen som gjør at klager har klagerett som representant for allmenne interesser for friluftsliv. NVE påpeker imidlertid at tur- og idrettslag har klaget på det samme punktet, og at det dermed vil bli vurdert i klagesaken.

NVE kan heller ikke se at ledningen vil berøre eiendommen og området rundt på en slik måte at Waage likevel skulle ha klageinteresse.

Videre mener Waage at hun har klagerett siden hennes bror er berørt, og at hun er potensiell arving til denne eiendommen. NVE mener at dette ikke er tilstrekkelig til at kravet om rettslig klageinteresse er oppfylt. At klager er i en potensiell arveposisjon etter loven, mener NVE ikke tilstrekkelig.

5. Forholdet til ettårsfristen i oteigningsloven § 16

Et vedtak om samtykke til ekspropriasjon bortfaller dersom begjæring om skjønn ikke er framsatt innen ett år, jf. oteigningslova § 16.

I saken er det klaget på samtykke til ekspropriasjon. Det betyr at ettårsfristen løper fra tidspunktet Olje- og energidepartementet eventuelt stadfester vedtak om samtykke til ekspropriasjon.

6. Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre våre vedtak av 30.09.2013 og 09.05.2018, eller vårt avvisningsvedtak på klagerett datert 15.06.2018. Klagen

oversendes derfor Olje- og energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Dokumentene i sakene gjøres tilgjengelig for Olje- og energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok, jf. e-post av i dag til postmottak@oed.dep.no. En oversikt over sakens dokumenter er vedlagt.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Advokatfirmaet Harris DA
Advokatfirmaet Hjort DA
Anne G. Waage
Arnor Gullanger
Astrid Sandvik
Barnas Turlag Masfjorden
Bygdemøtet for Austgulfjorden
Carl-Erik Arnesen
Hildegunn Rutledal
Inger Kirsti Reknes
Jarle Nordgulen
Jostein Eide
Kristin Sandberg
Leiv Morten Nordgulen
Litle-Sleire hjortevald v/Rolf Sleire
Margot og Jakob Rutledal
Masfjorden kommune
Naturvernforbundet
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane
Norges Miljøvernforbund
NORGES NATURVERNFORBUND v/Arnodd Håpnes
Norges Televisjon AS
Norges Televisjon AS v/Jimmy Olaisen

Norkring AS
Norkring AS v/Vidar-Gustav Vagen
Norsk Ornitologisk Forening avd. Hordaland
Norsk Ornitologisk Forening Sogn og Fjordane
RAUDT SOGN OG FJORDANE
Reidar Brosvik
Risnes IL v/Elisabeth Sleire
Roy Nerdal
Sogn og Fjordane Turlag
Sogn og Fjordane Turlag v/Ron Overdevest
Thor-Ole Vågene
Tove Kristin Sleire Tistel
Ytre Sogn Turlag
ZEPHYR AS